

собом захисту публічних інтересів / Стефанюк В. С. // Адвокат. – 1996. – № 2. – С. 90-92.

23. Удалова Л. Д., Бабій І. В. Досудове провадження у кримінальних справах щодо окремих службових осіб, які обіймають особливо відповідальне становище : монографія. – К. : КНТ, 2010. – 192 с.

Базир С.С. Судьи как специальные субъекты получения неправомерной выгоды. Раскрыта сущность проблематики законного и обоснованного привлечения судей как специальных субъектов к уголовной ответственности.

Ключевые слова: получение, неправомерная выгода, судьи, документирование, выявление, специальный субъект, правовой статус судьи, взаимодействие, негласные следственные (розыскные) действия.

Bazir S.S. Judges as special subjects of receiving illegal benefit. The author has disclosed the essence of the problem of legal and reasoned bringing of judges as special subjects to criminal liability.

Keywords: receiving, illegal benefit, judges, documenting, detecting, special subject, judge's legal status, interaction, covert investigatory (search) actions.

Надійшла до редакції 12.12.2016

Береза Ю.М.

здобувач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 351.741

РОЛЬ ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

З'ясовано місце тактичної підготовки серед інших невід'ємних складових професіоналізму працівників підрозділів поліції особливого призначення. Доведено, що саме тактична підготовка поліцейських забезпечує їх комплексне навчання професійно злагодженим діям під час виконання оперативно-службових та службово-бойових завдань в умовах, максимально наближених до реальних.

Ключові слова: тактична підготовка, професійна підготовка, поліція, підрозділи поліції особливого призначення, службово-бойові завдання, екстремальна ситуація.

Вступ. Розбудова незалежної України, відродження української нації спонукали до нового бачення професійної підготовки майбутніх фахівців поліцейської справи, спрямування її на потреби людини й держави. Принципово нова політична, економічна й соціальна ситуація в Україні, пов'язана із різким зростанням злочинності, криміналізацією найбільш важливих сфер життєдіяльності держави і суспільства, підвищенням ступеня небезпеки злочинних дій та ескалації насильства, жорстокості, агресивності, озброєності та організованості злочинців, появою нових видів злочинів, що викликають ве-

ликий суспільний резонанс: захоплення великої кількості заручників, тероризм, великі банківські шахрайства, кримінальний політичний екстремізм, корумпованість державного апарату, в тому числі і правоохоронних органів; збільшенням числа різного роду зловживань і порушень законності працівниками правоохоронних органів, а також падінням довіри людей у здатність держави ефективно забезпечити захист їх інтересів від злочинних посягань, потребує суттєвих змін у професійній підготовці поліцейських кадрів.

Глибокі соціально-економічні трансформації суспільства, розвиток економіки на ринкових засадах, поява ринку праці і зростання сектора освітніх послуг вимагає якісних змін у концептуальних засадах професійної підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації поліцейських кадрів. Реалізація завдань до професійної підготовки майбутніх фахівців поліції потребує племкання особистості, здатної до плідної професійної праці у сучасних умовах, готової до професійної діяльності, яка володіє не тільки системою спеціальних знань, професійних дій і соціальних відносин, а й сформованістю і зрілістю професійно значущих якостей, відповідною кваліфікацією. Все це вимагає нових підходів до розробки змісту, форм і методів професійної підготовки правоохоронців нової формації, впровадження у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів сучасних інформаційних технологій тощо.

Проблематика створення в Україні якісно нового професійно підготовленого поліцейського корпусу є одним з найактуальніших завдань як юридичної науки, так і практики. Попри те, що професійна підготовленість поліцейських кадрів ставала об'єктом досліджень М.І. Ануфрієва, К.С. Бельського, Д.М. Бахраха, О.М. Бандурки, А.І. Берлача, В.Т. Білоуса, М.М. Биргеу, Ю.П. Битяка, І.І. Веремеєнка, В.В. Галуцька, І.П. Голосніченка, С.Т. Гончарука, С.Д. Гусарєва, Є.В. Додіна, М.М. Дорогих, М.І. Єропкина, В.О. Заросила, В.Ф. Захарова, Д.П. Калаянова, Р.А. Калюжного, А.П. Ключніченка, Т.О. Коломоєць, В.В. Конопльова, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, Я.Ю. Кондратьєва, О.В. Кузьменко, В.І. Курила, М.В. Лошицького, В.М. Манохіна, О.Г. Мурашина, Н.Р. Нижник, В.І. Олефіра, О.І. Остапенка, С.В. Петкова, Л.Л. Попова, Д.В. Приймаченка, Т.О. Проценка, Ю.І. Римаренка, О.П. Рябченко, С.Г. Стеценка, А.О. Собакаря, Ю.С. Шемшученка, О.П. Шергіна, О.С. Юніна, О.М. Якуби, Х.П. Ярмачі та інших вчених, питання спеціальної тактики як складової професійної підготовки працівників підрозділів поліції особливого призначення розглядаються побічно, без глибокого вивчення їх особливостей.

Публікацією власної розвідки маємо на меті з'ясування місця та ролі тактичної підготовки у професійній діяльності поліцейських підрозділів особливого призначення.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах одним з основних напрямків розвитку системи МВС України є орієнтація на висококваліфіковані кадри, що відповідають вимогам нових соціальних умов суспільного розвитку та передовим світовим стандартам. Як зазначає О.М. Бандурка, цілес-

прямована діяльність міліції (поліції) на виконання поставлених завдань можлива тільки за забезпечення ефективного управління та високого професіоналізму її працівників [1, с. 51]. «Чим вищими є громадянська зрілість, професіоналізм, майстерність працівника, – додає В.М. Плішкін, – тим ефективніші наслідки його праці, тим вищий його культурний рівень» [2, с. 613].

Доречно також погодитись із вченими, які наголошують, що сьогодні необхідно не лише на високому професійному рівні вміти розкривати злочини, а ще й працювати з громадськістю, встановлювати партнерські відносини з органами місцевого самоврядування, державними й приватними органами та організаціями, громадськими організаціями, місцевими жителями, засобами масової інформації тощо [3, с. 405].

Професіоналізм працівників поліції багато в чому залежить і від рівня їх відповідної професійної підготовки. Метою останньої є формування високопрофесійного кадрового корпусу правоохоронних органів, здатного якісно виконувати поставлені перед ними завдання, функції та обов'язки, реалізовувати надані права, забезпечення стабільності службово-трудова відносин персоналу та оптимальної збалансованості його чисельності, раціональне використання коштів державного бюджету, що виділяються на таку підготовку [4, с. 84]. Ця мета формується ззовні системи освіти, вона обумовлена потребами суспільства та особистості й являє собою «замовлення» на підготовку спеціалістів. До того ж професійна підготовка повинна віддзеркалювати не лише сучасний стан науки, техніки, виробництва, суспільних відношень, а й перспективи їх розвитку. Формування мети професійної підготовки має починатися з визначення вимог практичної діяльності та трансформації їх в педагогічні цілі [5, с. 148].

У цілому професійна підготовка – це: а) сукупність спеціальних знань, умінь та навичок, якостей, трудового досвіду та норм поведінки, які забезпечують можливість успішної роботи у певній професії; б) процес оволодіння знаннями, вмінням та навичками, згідно з професійними та кваліфікаційними вимогами посад органів, служб та підрозділів, необхідними для успішного виконання оперативно-службових завдань [6, с. 12].

З іншого боку, О.В. Басай професійну підготовку розглядає як підготовку саме до трудової діяльності будь-якої організаційно-правової форми, а відтак відносини з професійного навчання можна розглядати як такі, що пов'язані із працевлаштуванням і створюють умови для набуття трудової зайнятості безробітних. Крім того, будучи орієнтованою на подальший пошук роботи згідно з отриманою професією, вона створює реальні шанси на успіх набуття саме ефективної трудової зайнятості [7, с. 103]. Що стосується безпосередньо правоохоронних органів, то О.М. Музичук професійну підготовку визначає як нормативно врегульований, організований, безперервний і цілеспрямований процес оволодіння спеціальними знаннями, вміннями і навичками, необхідними для успішного виконання покладених на осіб рядового та начальницького складу оперативно-службових завдань, функцій та

обов'язків, а також реалізації наданих їм прав [8, с. 129].

Професійна діяльність визначається як активність, спрямована на задоволення потреб, соціально обумовлена за цілями [9, с. 250], і завжди включає в себе певний комплекс робіт, які правом не регламентовані, але необхідні для досягнення соціальних, в тому числі і закріплених у праві, цілей [5, с. 17-18].

Професійна поліцейська підготовка – це процес передачі та отримання приватних знань і вмінь (навичок), необхідних для поліцейської роботи, яка не веде до отримання будь-якого дипломованого ступеня, але може закінчитися отриманням сертифіката в певній формі. Як правило, поліцейські освітні програми є короткостроковими, але спрямованими на підготовку якісних поліцейських кадрів [10].

У широкому розумінні під професійною підготовкою розуміється сукупність спеціальних знань, умінь та навичок, якостей, трудового досвіду й норм поведінки, які забезпечують можливість успішної роботи в певній галузі, а також процес доведення тим, хто навчається, відповідних знань та вмінь. До основних завдань професійної підготовки відносять такі: 1) підготовку кваліфікованих фахівців правоохоронної діяльності, здатних на належному рівні забезпечувати охорону громадського порядку, проводити заходи з боротьби зі злочинністю та захисту законних прав, свобод людини і громадянина, передбачених Конституцією України; 2) набуття працівниками знань і спеціальних навичок, необхідних для успішного виконання оперативно-службових завдань, та постійне їх удосконалення; 3) зміцнення зв'язків із населенням, забезпечення працівниками поліції прав людини та громадянина під час виконання ними службових обов'язків; 4) розвиток у працівників поліції особистих моральних якостей, почуття відповідальності за власні дії, прагнення до постійного вдосконалення свого професійного та загальнокультурного рівня [11, с. 415].

Отже, невід'ємною ознакою професіоналізму працівника поліції, крім професійної правосвідомості та професійної культури, є його обов'язкова професійна підготовленість [11, с. 414].

Високий рівень професійної підготовки поліцейських кадрів складається з нерозривно пов'язаних між собою видів:

– загальної фізпідготовки, яка є підґрунтям для спеціальної фізичної підготовки (впевнене володіння навичками боротьби та силового затримання, а також застосування спецзасобів);

– вогневої підготовки (розвинені навички ведення вогню з табельної вогнепальної зброї в несприятливих умовах, з різних положень);

– правової підготовки (тверде знання правових підстав застосування фізичної сили, спецзасобів і вогнепальної зброї);

– тактичної (відпрацювання тактичних прийомів затримання, само- і взаємострахування в ситуаціях силового протистояння зі злочинцем, навички конвоювання і доставляння правопорушників до поліції);

– медичної (надання першої допомоги затриманим правопорушникам або злочинцям і громадянам, які постраждали від рук злочинців);

– психологічної підготовки.

Оснoву професійної складової поліцейських кадрів беззаперечно складає їх тактична підготовка, що найбільш повно забезпечує комплексне навчання поліцейських професійно злагодженим діям під час виконання оперативно-службових та службово-бойових завдань в умовах, максимально наближених до реальних, де виробляється висока професійна майстерність, морально-психологічна стриманість, нормативна підготовленість тощо.

У процесі повсякденної діяльності працівники поліції регулярно стикаються з екстремальними ситуаціями (спроби заволодіння вогнепальною зброєю, збройний опір і напад, масові заворушення тощо), при яких необхідно оперативно її оцінити та намітити таку послідовність дій, за якої буде досягнуто максимальний позитивний результат з мінімальними негативними наслідками. Для поліцейських вміння раціонально використовувати свої знання, вміння і навички є ключем до успішного виконання завдань у різноманітних ситуаціях оперативно-службової діяльності. Іншими словами, кожному працівнику поліції потрібно розвивати і вдосконалювати тактичну грамотність стосовно дій в екстремальних ситуаціях.

Згідно з Положенням про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, затвердженим наказом МВС України від 26 січня 2016 року № 50, тактична підготовка – це комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським навичок практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій з подальшим прийняттям правомірних рішень та психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику [12].

У загальному розумінні, тактика – це сукупність методів і прийомів, застосовуваних для досягнення наміченої мети. Тактика – найдинамічніша галузь службово-бойової діяльності поліцейських підрозділів. Причому зміни в тактиці відбуваються все швидше, з прискоренням технічного прогресу, а також удосконаленням засобів збройної боротьби, морально-бойових якостей особового складу поліцейських кадрів. Тактика максимально наближена до практичної діяльності підрозділів поліції. Рівень її розвитку, якість тактичної підготовки командирів і начальників багато в чому визначають успіх оперативно-бойових заходів. Коло завдань, що вирішується в межах тактико-спеціальної підготовки, є великим. Він визначається рівнем розвитку озброєння, бойової та спеціальної техніки, поглядами стратегії на характер майбутніх спецоперацій, способами їх ведення і конкретними завданнями, які стоять перед підрозділами поліції особливого призначення.

Тактична підготовка працівників підрозділів поліції особливого призначення, у нашому розумінні, являє собою безперервний процес навчання, спрямований на підвищення професійних знань, формування умінь і навичок, необхідних для визначення лінії поведінки і методів дій у складних ситуаціях оперативно-службової діяльності. Ця підготовка є найважливішим компонентом професійної майстерності працівників поліції і набуває особливої значущості під час виникнення екстремальних ситуацій. Вона являє собою процес

навчання способам та порядку виконання спеціальних дій з використанням сил, засобів і можливостей поліцейських підрозділів для вирішення оперативно-службових та службово-бойових завдань у повсякденній діяльності та під час надзвичайних ситуацій. Володіння спеціальною тактикою вирішення специфічних завдань становить необхідну межу професіоналізму працівників поліції [13, с. 433].

Під час тактичної підготовки формується професійна свідомість, почуття відповідальності за свої дії, прагнення до постійного вдосконалення своєї професійної майстерності з урахуванням специфіки діяльності в конкретних підрозділах органів внутрішніх справ [14, с. 46].

Саме тактична підготовленість поліцейського дає можливість уникнути надзвичайних подій, які призводять до фізичного травматизму та загибелі працівників поліції під час виконання службових обов'язків. До речі, основними тактичними помилками працівників поліції в екстремальних ситуаціях є: помилки, які виникають з незнання правил особистої безпеки під час виконання службових обов'язків; хибна тактика поведінки; дії без підтримки (чи здійсненої недостатньо ретельно); невикористання наручників; розрахування на власні сили (працівник поліції не повідомляє керівництво про подію, що відбувається, та не викликає допомогу); відсутність зброї напоготові; тримання пальця на спусковому гачку зброї, яка приведена у бойову готовність, під час ведення рукопашного двобою зі злочинцем; невдале виконання запланованих дій; невміння передбачити можливі наслідки власних дій; неправильне оцінювання обстановки, що виникла; неправильне оцінювання психофізичного стану та зовнішнього вигляду правопорушника; неадекватний вибір прийомів фізичного впливу; внутрішня невіра працівника поліції в те, що він може потрапити в екстремальну ситуацію, пов'язану з раптовим нападом [15, с. 103].

Основними чинниками, які визначають ефективність дій поліцейського в екстремальних ситуаціях, є знання психології злочинця, вміння прогнозувати його можливі дії та найшвидше застосовувати адекватні засоби для його нейтралізації, затримання і знешкодження, висока психологічна загартованість працівника міліції, вміння володіння особистою табельною зброєю, впевнене тактичне та фізичне застосування прийомів фізичного впливу в обставинах, що швидко змінюються [15, с. 103-104].

Належна тактична підготовка є запорукою швидкого осмислення працівником поліції оперативної ситуації, що дає можливість враховувати ним такі складові: загальну характеристику ситуації (місце події, період доби, кількість злочинців та ін.), поведінку злочинця (злочинне діяння, стан, дії на момент зустрічі, використання тактичних прийомів та хитрощів тощо), дії правоохоронців (час з моменту побаченого до початку першої дії, психологічний стан, перевага у зоровому випередженні та ін.) [16, с. 17-18].

Для успішного виконання службово-бойових завдань у складній оперативній обстановці працівники підрозділів поліції особливого призначення повинні використовувати певні алгоритми дій, знання та правильне застосу-

вання яких є невід'ємною частиною підготовки висококваліфікованих фахівців для правоохоронних структур.

Професійна спрямованість навчання в основному досягається широким розповсюдженням практичного навчання, що виражається у використанні активних методів навчання, відтворенні на заняттях ситуацій, які часто виникають у поліцейській діяльності, а також у проведенні занять у практичних органах. Основними принципами організації тактичного навчання можна назвати: модульність, професійно-практичну орієнтованість, моделювання професійних ситуацій у навчальній діяльності, врахування особливостей навчання працівників, застосування активних методів навчання.

Важливість відпрацювання алгоритмів тактичних дій на практичних заняттях зумовлюється їх складністю, адже у реальних умовах оперативно-службової діяльності постійно невідомими є прийоми та дії правопорушника, якими він буде користуватися для досягнення своєї мети, та момент їх початку. В екстремальних ситуаціях оперативно-службової діяльності складність тактичних дій визначається: невизначеністю ситуації та можливих наслідків; відсутністю дійової підтримки (допомоги) з боку оточення; труднощами сприйняття, прийняття рішення і реалізації дій через їх велику різноманітність; дефіцитом часу; обмеженістю простору; недостатністю інформації; маскуванням своїх дійсних намірів правопорушником; несподіваністю виникнення небезпеки; невизначеністю моменту початку активних дій правопорушником та інших; відсутністю гарантій соціального (у тому числі правового) захисту.

У цілому тактична підготовка поліцейських кадрів повинна бути заснована на глибокому вивченні теоретичних питань, розвитку оперативного мислення, виробленню уміння щодо виявлення можливої зміни характеру дій злочинця. Для вдосконалення якості підготовки обов'язково потрібно враховувати досвід практичної діяльності поліцейських підрозділів, використовувати передові теоретичні розробки та дослідження у цій сфері. Спираючись на досвід підготовки працівників правоохоронних органів до тактичних дій в екстремальних умовах, необхідно відзначити важливість моделювання ситуацій оперативно-службової діяльності. Працюючи у складній обстановці, працівник поліції повинен використовувати звичний для нього алгоритм дій. Ці навички напрацьовуються з допомогою систематичного вдосконалення технічних дій і стійкого оперативного мислення в рамках моделювання ситуацій. У процесі підготовки працівники повинні набути навичок тактичних дій, характерних для тієї чи іншої екстремальної ситуації. Відпрацювання дій при моделюванні оперативної обстановки зводить до мінімуму можливість негативних наслідків і формує пильну, безпечну поведінку працівника поліції. Не можна забувати, що практичне виконання оперативно-службових завдань в екстремальних ситуаціях завжди пов'язане з внутрішнім емоційним та психологічним напруженням. У зв'язку з цим тактична підготовка працівника поліції повинна бути нерозривно пов'язана з психологічною підготовкою, яка допомагає успішно долати психологічні труднощі при вирішенні

поставлених завдань в екстремальних ситуаціях. Такий процес комплексної підготовки обов'язково буде мати позитивний результат при використанні методу моделювання. В рамках практичних занять необхідно створювати навчальну обстановку, яка викликає в учнів певний психічний стан, схожий з тим, що спостерігається у реальній ситуації.

Надзвичайно важливим є набуття поліцейським навичок застосування заходів фізичного впливу, які обов'язково мають бути напрацьовані у змодельованих ситуаціях службової діяльності (стосовно місця, часу події, кількості суб'єктів протидії, їх позиційного розташування, наявності і характеру перешкод, засобів нападу, характеру нападаючих дій тощо). За відсутністю такого підходу та через брак вмінь діяти у складних умовах навички, сформовані у стандартних умовах спортивного залу або стрілецького тирю, можуть руйнуватися або не використовуватися взагалі.

Висновок. Таким чином, невід'ємною складовою професіоналізму працівників підрозділів поліції особливого призначення є їх тактична підготовленість, що найбільш повно забезпечує комплексне навчання поліцейських професійно злагодженим діям під час виконання оперативно-службових та службово-бойових завдань в умовах, максимально наближених до реальних, завдяки чому досягається набуття та вдосконалення поліцейськими навичок щодо: збирання, узагальнення та аналізу інформації про оперативну обстановку, прогнозування розвитку подій, прийняття раціональних управлінських рішень; формування морально-психологічної стійкості до виконання службових завдань в особливих умовах; перевірки документів у підозрілих осіб, доставляння правопорушників до підрозділу поліції, зупинки та огляду транспортного засобу; огляду місць можливого перебування осіб, які переховуються від слідства і суду, ухиляються від виконання кримінального покарання; дій при виявленні вибухових пристроїв та речовин (у тому числі наркотичних); припинення групових порушень публічного (громадського) порядку та масових заворушень; затримання правопорушників (у тому числі озброєних, у будинках та на місцевості) як особисто, так і в складі наряду з правомірним застосуванням поліцейських заходів примусу; припинення протиправних дій за допомогою вогнепальної зброї, застосування та використання зброї в службовій діяльності (прийняття рішення про застосування та використання вогнепальної зброї, вибір цілі для знешкодження); володіння прийомами особистої безпеки в типових та екстремальних ситуаціях, у разі силового припинення протиправних проявів, а також у разі аварій, катастроф та інших надзвичайних ситуацій; ефективного застосування основних різновидів спеціальних засобів, які перебувають на оснащенні в органах поліції, та дотримання правил їх експлуатації тощо.

Бібліографічні посилання

1. Бандурка О. М. Теорія і практика управління органами внутрішніх справ України / О. М. Бандурка. – Х. : Основа, 2004. – 780 с.
2. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / В. М. Плішкін ; за ред. Ю. Ф. Кравченка. – К. : НАВСУ, 1999. – 702 с.

3. Поволоцький О. В. Професіоналізм міліції: сучасний стан та нові вимоги / О.В. Поволоцький // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2004. – № 28. – С. 396-405.

4. Збірник наукових праць науково-дослідної лабораторії з розроблення законодавчих та інших нормативно-правових актів навчально-наукового інституту психології, менеджменту, соціальних та інформаційних технологій ХНУВС за 2007-2009 роки. – Т. 1 «Проекти нормативно-правових актів» / за заг. ред. А.Т. Комзюка, М. І. Іншина, О. М. Музичука. – Харків : Основа, 2010. – 250 с.

5. Шопіна І. М. Правові та організаційні засади підвищення ефективності професійної діяльності слідчих органів внутрішніх справ України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / І. М. Шопіна. – Харків, 2004. – 192 с.

6. Посметний В. В. Організаційно-правові аспекти початкової професійної підготовки персоналу ОВС України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / В. В. Посметний. – Харків, 2003. – 18 с.

7. Басай О. В. Правове забезпечення соціального захисту безробітних в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.05 / О. В. Басай. – Харків, 2005. – 199 с.

8. Музичук О. М. Сутність професійної підготовки персоналу ОВС / О. М. Музичук // Форум права. – 2007. – № 1. – С. 125-130.

9. Бандурка А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В. Юридическая психология : учебник. – Харьков : Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2001. – 640 с.

10. Каштанова Е. А. Подготовка, переподготовка и повышение квалификации сотрудников полиции зарубежных стран [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/podgotovka-perepodgotovka-i-povyshenie-kvalifikatsii-sotrudnikov-politsii-zarubezhnyh-stran.pdf>.

11. Коруля І.В. Поняття професіоналізму працівників міліції як необхідної умови їх професійної діяльності // Актуальні проблеми держави і права. – 2014. – Вип. 72. – С. 412-417.

12. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 26 січня 2016 року № 50 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/0-16>.

13. Юридическая педагогика : учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности 021100 «Юриспруденция» / под ред. проф. В. Я. Кикотя, проф. А. М. Столяренко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2004. – 895 с.

14. Невмovenко А. А., Устинов А. А. Роль тактико-специальной подготовки сотрудников ОВД в формировании их профессиональной направленности // Проблемы правоохранительной деятельности. – 2014. – № 4. – С. 41-52.

15. Бутов С. Є., Решко С. М., Ємчук О. І. Теоретичні та практичні аспекти тактичної підготовки працівників міліції до застосування заходів фізичного впливу та вогнепальної зброї в екстремальних ситуаціях під час виконання службових обов'язків // Юридична психологія та педагогіка. – 2013. – № 2. – С. 103-114.

16. Пліско В. І. Визначення критеріїв оцінки проявів небезпеки в екстремальних ситуаціях працівниками органів внутрішніх справ : посіб. / В. І. Пліско, С. Є. Бутов. – К. : КНУВС, 2008. – 36 с.

Береза Ю.Н. Роль тактической подготовки в профессиональной деятельности полицейских подразделений особого назначения. Выяснено место тактической подготовки среди других неотъемлемых составляющих профессионализма сотрудников подразделений полиции особого назначения. Доказано, что именно тактическая подготовка полицейских обеспечивает их комплексное обучение профессионально сложным действиям при выполнении оперативно-служебных и служебно-боевых задач в условиях, максимально приближенных к реальным.

Ключевые слова: тактическая подготовка, профессиональная подготовка, полиция, подразделения полиции особого назначения, служебно-боевые задачи, экстремальная ситуация.

Bereza Yu.M. Role of tactic training in professional activities of special task police forces. The article clarified the place of tactical training among other essential components of the professionalism of the police special forces. It has been proved that the tactical training of police officers provides them with comprehensive training of professionally coordinated actions in the implementation of operational service and service-combat tasks in conditions as close to real.

Tactical training of officers of special police is a continuous learning process, aimed at improving the professional knowledge, formation of skills necessary to identify patterns of behavior and methods of action in complex situations, operational activities. This training is a critical component of the professional skills of police and is of particular importance in time of emergency.

Thanks to the tactical training is achieved by the acquisition and improvement of police skills: collection, consolidation and analysis of information, forecasting of events, making rational management decisions; formation of moral and psychological stability to perform their tasks in the special conditions; checking the documents of suspicious persons, and of bringing the offenders to the police, stopping and inspection of vehicles; inspection of places of possible location of the fugitives from the investigation and court, evading from execution of criminal penalties; action at detection of explosive devices and substances (including narcotics); the cessation group violations of public (social) order and mass riots; detention of offenders (including the military, in homes and on location), both personally and as part of the dress with the lawful use of police coercive measures; suppression of unlawful actions with firearms, and use weapons in service activities (the decision on the application and use of firearms, the selection of targets for disposal); possession of receptions of personal safety in typical and extreme situations, in the case of the violent suppression of unlawful manifestations, and also in case of accidents, disasters and other emergency situations; effective application of the basic varieties of special funds, consisting of equipping the police force, and compliance with the rules of their operation, and the like.

Keywords: tactical training, training, police, police unit of special purpose, combat missions, extreme situation.

Надійшла до редакції 24.01.2017

Воропай Є.А.

студент

(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 343.712

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО АНАЛІЗУ ГРАБЕЖІВ

Висвітлено деякі аспекти кримінально-правового аналізу вчинення грабежів, а також з'ясовано зміст даного суспільно небезпечного діяння, його наслідків та способу вчинення.

Ключові слова: кримінально-правова характеристика; злочин; склад злочину; кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки злочину; покарання.